లిలాక్ పొదలు

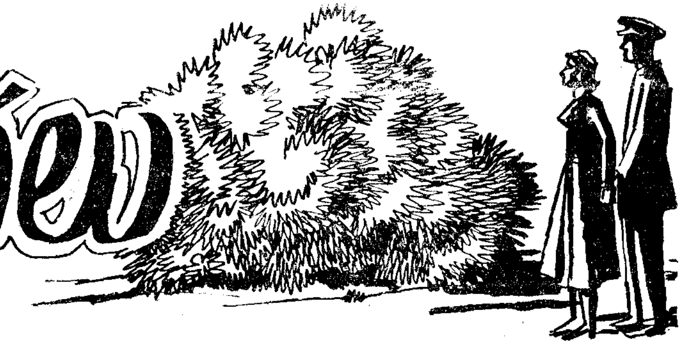

తన భార్య తలుపు తెరిచినదాకా కూడా ఆగకుండా, పై కోటూ, టోపీ కూడా తీయకుండా నికొలాయ్ యెవ్గ్రాఫవిచ్ అల్మాసన్ తాను చదువుకునే గదిలోకి నడిచాడు. తన భర్త ముఖం విచారంతో ముడుచుకుపోయి ఉండటమూ, అతను తన కింది పెదవిని కొరుక్కుంటూ ఉండటమూ చూసి ఏదో పెద్ద అనర్థమే సంభవించిందని భార్య గ్రహించింది. ఆమె మౌనంగా అతనిని అనుసరించింది. అతనుగదిలో ఒకచోట కదలకుండా నిలబడి చాలాసేపు మూలకేసి పరధ్యానంగా చూశాడు. తరవాత తను తన చేతిలోని పోర్ట్‌ఫోలియో కిందజారవిడిచి—కిందపడుతూనే అది తెరుచు[illegible] చేతులు గట్టిగా బిగబట్టుకున్నాడు.

అల్మాసన్ ఒక పేద యువక సైనికాధికారి. అతను స్టాఫ్ కాలేజీలో ఉపన్యాసం (పాఠం) విని వస్తున్నాడు. ఇవాళే అతను తన పాఠాలన్నిటిలోను కష్టమైన లోకల్ సర్వే ఫలితాన్ని ప్రొఫెసరుకు చూపించాడు.

ఇప్పటిదాకా అతని పరీక్షలన్నీ విజయవంతంగానే గడిచాయి. వాటికోసం అతను ఎంతగా కృషి చేసిందీ దేవుడికి తెలుసు, అతని భార్యకు తెలుసు. ఈ కష్టాలు మొదటి నుండీ — అతను స్టాఫ్ కాలేజిలో ప్రవేశించటంతోనే — ఆరంభమయాయి. ప్రవేశం మొదట్లో అసాధ్యంగా కనబడింది. రెండేళ్లపాటు అందుకు దీక్షగా కృషి చేయగా మూడోయేడు ఆ కృషి ఫలితానికి వచ్చింది. అడ్డంకులను అధిగమించ గలిగాడు. తన భార్య ప్రోత్సహించక పోతే ఎప్పుడో అతను ప్రాణం విసిగి ప్రయత్నాలు విరమించి ఉండవలసింది, కాని విరోచ— అతని నిరుత్సాహాన్ని పారదోలి, ప్రోత్సహించింది. ప్రతి అవాంతరాన్నీ ఆమె ప్రశాంతంగా, దాదాపు మందహాసంతో ఎదుర్కొన్నది. మానసిక శ్రమ చేసే వాడికి అత్యవసరమైన సౌఖ్యాలను ఉన్నంతలో అతనికి అమర్చటానికి గాను ఆమె తన సుఖాలన్నిటినీ త్యాగం చేసింది. అవసరాన్నిబట్టి ఆమె అతని

అలెగ్జాండర్ కూప్రిన్

పేపర్లు కాపీ చేసింది, అతనికి ప్లానులు గీసి పెట్టింది, అతని కోసం చదివింది, అతనికి విషయాలు జ్ఞాపకం చేసింది, అతని మెమోరాండం పుస్తకంగా పని చేసింది.

మాటా పలుకూ లేకుండా అయిదు నిమిషాలు గడిచాయి. అలారం గడియారం టిక్కు టిక్కు మనే శబ్దం తప్ప మరేదీలేదు. గడియారం మూడు కొట్టింది, రెండు మోతలు ఖంగు మన్నాయి, మూడవది తుప్పు మన్నది. కోటుగాని, టోపీగాని తీయకుండా అల్మాసన్ ఒక పక్కకు తిరిగి కూచు న్నాడు.... విరా అతనికి రెండంగల దూరంలో మౌనంగా నిలబడింది; అంద మైన ఆమె ముఖంలో బాధ కనిపిస్తున్నది.

ఆప్తులకు జబ్బుగా ఉంటే ఆడ వాళ్లకు మాత్రమే సాధ్యపడే గొంతుతో ఆమె ముందుగా మాట్లాడింది.

"కోల్య, నీపని.... నచ్చలేదా?"

[illegible] జవాబు చెప్పలేదు.

"కోల్య, నీ సర్వేను వాళ్లు ఆమోదించ లేదా? ఫరవాలేదు, చెప్పు, ఉన్న మాట అనుకుందాం".

అల్మాసన్ చప్పున భార్యకేసి తిరిగి, చాలా కాలం అన్యాయాన్ని అణచుకున్న వాళ్ళు బయటపడేటప్పుడు ప్రదర్శించే ఆగ్రహంతో మాట్లాడాడు.

"అవును, వాళ్ళు ఆమోదించలేదు, అదేగా నువు తెలుసుకోగోరేదీ? చూస్తే తెలియటంలా? ఛీ, ఛీ, వెధవ గొడవ.... ఈ చెత్తంతా", అంటూ అతను కసిగా తన ప్లానులుగల పోర్ట్ ఫోలియోను తన్నాడు. "ఈ చెత్తంతా మంటలో వెయ్యక దేనికీ? కాలేజీ మోజు తీరిపోయింది! ఇంకో నెలలో సైన్యానికి తిరిగి పోతాను, అవమానం భరిస్తాను. ఒక్క వెధవ మరక ఇంత చేసింది.... దాని తాడు తెగ!" అన్నాడు.

"మరకేమిటి, కోల్య? నాకర్థం కాలేదు."

ఆమె అతని కుర్చీ చేతి మీద కూచుని, తన చెయ్యి అతని మెడ చుట్టూ వేసింది.

"ఏం మరక కోల్య?" అని ఆమె మళ్లీ అడిగింది.

"చిన్న ఆకుపచ్చ మరక. పనిపూర్తి కావాలని రాత్రి మూడు గంటలదాకా మేలుకుని ఉన్నాను, నీకు తెలుసుగా. [illegible] ఇంకేం. అలిసిపోయి కూచుని ఉంటే చెయ్యి వణికి ఒక చిన్నచుక్క పడింది, మందంగానూ, జిగురుగాను. దాన్ని తుడిచి వెయ్యాలని ప్రయత్నించి పెద్ద మరక చేశాను. ఏంచెయ్యాలా అని ఆలోచిస్తుంటే అక్కడ పొదలు వేయాలనిపించింది.... చక్కగా కుదిరింది, మరక కనిపించకుండా పోయింది. ఇవాళ ప్రొఫెసరుకు చూపించాను.

'బాగుంది.... ఇక్కడ పొదలెలా వచ్చాయోయ్?' అని ఆయన అడిగాడు.

"జరిగినదేదో ఆయనతో అప్పుడే చెప్పేస్తే పోయేది. నవ్వి ఊరుకునే వాడేమో.... ఊరుకునే వాడని కూడా నాకు ఏమీ నమ్మకంలేదు—బిర్రబిగుసుకునే జర్మను సర్వజ్ఞుడు. 'అక్కడ పొదలున్నాయండీ', అన్నాను. 'లేవు. ఆ ప్రదేశమంతా నాకు క్షుణ్ణంగా తెలుసు అక్కడ పొదలు లేవు,' అన్నాడు. చర్చ చాలా దూరం సాగింది. మా మిలిటరీ ఆఫీసర్లు చాలామంది అక్కడే ఉన్నారు. 'ఆ పొదలు అక్కడ ఉన్నాయని నువు వాదించే పక్షంలో రేపు ఉదయం అక్కడికి గుర్రాల మీద వెళ్లి స్వయంగా చూస్తాం.... నువు సర్వే చెయ్యటంలో అశ్రద్ధ అయినా చూపి ఉండాలి, లేదా మూడు మైళ్ళ మాపులో నుంచి ఈ ప్లాను కాపీ అయినా చేసి ఉండాలని నేను రుజువు చెయ్యగలను,' అన్నాడు.

"అక్కడ పొదలు లేవని ఆయనకంత రూఢిగా ఎలా తెలుసూ?"

"ఎంత అమాయకురాలివి! ఇరవై ఏళ్ళుగా ఆయనకు ఆ ప్రదేశం తన పడకగదికన్న బాగా తెలుసు. పైగా ఆయన ప్రపంచ ఖ్యాతిగల సర్వజ్ఞుడు, మీదుమిక్కిలి జర్మనువాడు.... చిట్టచివరకు నా అబద్ధమే రుజువవుతుంది. అదీగాక...."

అతను మాట్లాడుతున్నంతసేపూ అతను అష్ట్రేలో నుంచి కాలిపోయిన అగ్గిపుల్లలు పైకితీసి తుంపులు తుంపులు చేసి నేలపైన విసిరి వేస్తున్నాడు. ఇంత మగధీరుడూ ఏడవటానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్టు స్పష్టమవుతున్నది.

భార్యా భర్తలు మౌనంగా కూచుని తీవ్రంగా ఆలోచించారు. విరో చక్క అకస్మాత్తుగా కదిలి, కుర్చీమీదనుంచి కిందికి దూకింది

"చూడు, కోల్య, మనం ఈ క్షణమే బయలుదేరాలి. పద!"

నికొలాయ్ యెవ్గ్రాఫవిచ్ బాధ పడుతున్న వాడల్లే ముఖం చిట్లించాడు.

"నీకేమైనా పిచ్చా, విరా? నేను వెళ్ళి తప్పు ఒప్పుకోనా? అది నాచేత్తో నా గొంతు కోసుకోవటంకాదూ? వెర్రి వేషాలేమీ తలపెట్టకు."

"నేను వెర్రి వేషాలేమీ వెయ్యబోవటంలేదు," అంటూ విరా నేలను కాలితో [illegible] కూడా అనబోవటంలేదు.... ఆ దిక్కుమాలిన పొదలు అక్కడ లేక పోతే, మనం వెంటనే వెళ్ళి వాటిని నాటివద్దాం."

"పొదలా?.... నాటటమా?...."

నికొలాయ్ యెవ్గ్రాఫవిచ్ కళ్ళు పెద్దవి చేశాడు.

"అవును నాటాలి. చెప్పిన అబద్ధాన్ని సరిచెయ్యాలి. త్వరగా బయలుదేరు — నా టోపీ, కోటూ అందుకో...."

అక్కడ కాదు, అలమారులో చూడు....నా గొడుగు."

అల్మాసన్ ఆమె టోపీ, కోటూ తీస్తూ నిరర్థకంగా అభ్యంతరాలు చెబుతుంటే, ఆమె బల్ల సొరుగులూ, పెట్టె సొరుగులూ తెరిచి పెట్టెలూ, డబ్బాలూ పైకి తీసి, వాటిలో ఉన్న వస్తువులను నేల మీద కుమ్మరించింది.

"చెవుల కమ్మలు....పనికి మాలిన తుక్కు....ఎవరూ రోలీ ఇచ్చి కొనరు....ఈ ఖరీదైన రాళ్ల ఉంగరం, దాన్ని ఎలాగైనా తిరిగి తెచ్చుకోవాలి. దాన్ని పోగొట్టుకోవటం అన్యాయం....చేతి కడియం....దీనికూడా ఏమీ రాదు. పాతసరుకు....నీ వెండి చుట్టల పెట్టె ఎక్కడ, కోల్యా?"

అయిదు నిమిషాలలో ఆమెకు గల విలువైన వస్తువు లన్నీ సంచిలోకి చేరాయి. విరా ఆదివరకే దుస్తులు వేసేసుకుని ఉన్నది. ఆమె ఏమైనా మరిచి పోయానా అన్నట్లుగా చుట్టూ కలయజూసింది.

"పోదాం, పద!" అన్నదామె నిశ్చయంతో.

"ఎక్కడికని? అప్పుడే చీకటి పడింది. ఆ చోటు అయిదు మైళ్ళ దూరం ఉంటుంది."

"నాన్సెన్స్! పద!"

అల్మాసన్ దంపతులు ముందు తాకట్టుమీద వడ్డీ లిచ్చేవాడి వద్దకు

"క్లుప్తంగా సంసారం గడుపుతూ, రుచికరంగా వంట చెయ్యగలిగిన అందమైన పిల్లనేగాని పెళ్లాడదలచుకోలేదు."

"భేష్! బాగుంది. మా పనిమనిషి మీ కోరికలకి సరిగ్గా సరిపోతుంది."

వెళ్ళారు. వాళ్ళ వస్తువులకు విలువగట్టిన వాడు, మనుషుల దైన్యాన్ని నిత్యమూ చూసేవాడే. అందుచేత వాళ్ళ దుస్థితి వాణ్ణి బాధించలేదు. వాడు వస్తువులను ఝామునేపు తిప్పి తిప్పి చూస్తుంటే [illegible] ఉంగరంలోని రాతిని ద్రావకంతో పరీక్షించి, తూచి, దానికి మూడు రూబుళ్ల ఇస్తాననేసరికి ఆమెకు మండుకొచ్చింది.

"అది మంచిరాయి. దాని ఖరీదే కనీసం ముప్పైఏడు రూబుళ్ళుంటుంది," అన్నదామె.

వాడు నిర్లిప్తమైన విసుగు ప్రదర్శిస్తూ కళ్ల మూసుకున్నాడు.

"మాకు దానితో ఏమీ పనిలేదు, అమ్మగారూ. మేము రాళ్లబేరం చెయ్యం. మా బేరమంతా వెండి బంగారాలతోనే." అంటూ సామానులన్నీ త్రాసులో వేశాడు వాడు.

అయితే ఈవార చేతి కడియానికి మంచి ధర రావటం చూసి విరా ఆశ్చర్యపడింది. అన్నిటికీ కలిపి ఇరవైమూడు రూబుళ్లదాకా వచ్చింది. వారికి అదిచాలు.

అల్మాసన్ దంపతులు తోటలు వేసే వాళ్ల ఇంటికి చేరేసరికి పీటర్స్‌బర్గ్ నగరాన్ని పాలిపోయిన నీలిరంగుతో రాత్రి ఆవరించేసింది. తోటమాలి దక్షిణ ప్రాంతంవాడు, ముసలివాడు, బంగారు చట్రం గల కళ్లజోడు ధరించాడు. అతనూ అతని కుటుంబమూ కూచుని భోజనాలు చేస్తున్నారు. మనుషుల రాకా, వారి కోరికాకూడా అతన్ని చిరాకు పరిచాయి. అతనికేదో అనుమానం కూడా తగిలి ఉండాలి. విరాకు జవాబుగా అతను, "ఇంత పొద్దుపోయి అంత దూరానికి ఇప్పుడు మనుషులను పంపటం సాధ్యపడదు. కావలిస్తే రేపు మీ రేం కోరితే అది చెయ్యగలను," అన్నాడు.

ఇక చేసేటందుకు ఒకటే ఉన్నది. అనర్థం తెచ్చిపెట్టిన ఆ మరక గురించి తోటమాలికి పూర్తిగా చెప్పెయ్యటం. విరా ఆ కథ యావత్తూ చెప్పింది. తోటమాలి మొదట నమ్మలేదు. సానుభూతి లేకుండా విన్నాడు; కాని పొదలునాటటం ఘట్టం వచ్చేసరికి అతనికి ఆసక్తి హెచ్చింది. మధ్య మధ్య చిరునవ్వు నవ్వుతూ తన సమ్మతి సూచించాడు.

"అంతకంటె వేరే మార్గం లేదు. ఏం పొదలు నాటుదామనుకుంటున్నారు?" అని అతను అడిగాడు, ఆమె చెప్పినదంతా విని.

అతని దగ్గిరఉన్న మొక్కలు ఏవీ పనికిరాలేదు. వాళ్లకు ఇష్టమున్నా లేకపోయినా లిలాక్ మొక్కలు నాటి తీరవలిసి వచ్చింది.

అల్మాసన్ తన భార్యను ఇంటికి తిరిగి పొమ్మని అడిగికూడా లాభం లేకపోయింది. ఆమె అతని వెంట వెళ్లాలని పట్టుపట్టింది. పొదలు నాటుతున్నంతసేపూ హైరాన పడింది, ఆర్భాటం చేసింది, తోటపనివాళ్లకు అడ్డొచ్చింది. మొక్కల చుట్టూ ఉన్న మట్టి మిగిలిన మట్టిలాగే కనపడిన తరవాతనే ఆమె ఇంటికి రావటానికి ఒప్పుకున్నది.

మర్నాడు విరాకు ఇంట కాలు నిలువలేదు. ఆమె భర్తకు ఎదురువెళ్లింది. అతను అంత దూరాన ఉండగానే ఆమె అతని ఉత్సాహ పూరితమైన నడకను బట్టి పొదల గొడవ సుఖంగా అంతమయిందని తెలుసుకున్నది....నిజంగా కూడా, అల్మాసన్ మట్టి గొట్టుకుని, అడుగుతీసి అడుగు వెయ్యలేనంత బడలి ఉన్నప్పటికీ, అతని ముఖాన విజయ గర్వం తాండవిస్తున్నది.

ఇంకా దగ్గిరికి రాకముందే అతను, "అద్భుతం! అమోఘం!" అన్నాడు. "మేం ఆ పొదలను ఎలా చేరుకున్నామో ఊహించుకో. ఆయన దానికేసి తెగ చూశాడు. ఒక ఆకు తుంపి కొరికి చూశాడుకూడా. 'ఇదేం మొక్క?' అని అడిగాడు. 'నాకు తెలియదండీ,' అన్నాను. 'బర్చ్ అయి ఉండాలి,' అన్నాడు. 'బర్చే అయి ఉంటుందండీ' అన్నాను. తరవాత ఆయన నాకేసి తిరిగి చెయ్యి చాచి, 'నేనే పొరబడ్డానోయ్. పెద్దవాణ్ణవుతున్నా నన్నమాట. అందుకే ఈ పొదలను గుర్తించుకోలేదు' అన్నాడు. బలే తెలివైన ముసలాడు. మంచివాడు. ఆయనను మోసగించటం చాలా అన్యాయం. మాకున్న అతిమంచి ప్రొఫెసర్లలో ఒకడు. ఆయన [illegible] జ్ఞానం చెప్పటానికిలేదు. సర్వేలో అమిత చురుకైనవాడు, సమర్థుడు. అద్భుత మన్న మాట!"

ఒక్కసారి వింటే విరాకు తృప్తి [illegible]. ప్రొఫెసరుతో జరిగిన సంభాషణ వివరంగా ఆమె మళ్లీమళ్లీ చెప్పించుకున్నది. ప్రతి చిన్న వివరంలోనూ ఆసక్తి కనబరిచింది. ప్రొఫెసరు ముఖం ఎలా పెట్టాడు, పెద్దవాణ్ణి అవుతున్నా నన్నప్పుడు గొంతు ఎలా ఉన్నది, ఆ క్షణంలో కోల్యకు ఏమనిపించింది....

వాళ్లిద్దరూ చెట్టపట్టాలు పట్టుకుని, ఉట్టిపుణ్యానికి నవ్వుతూ, వీధిలో తాము తప్ప ఇంకెవరూ లేనట్టుగా ఇంటికి నడిచి వచ్చారు. ఈ వింత జంటను చూసి జనం నివ్వెరపాటుతో నిలబడి పోయారు.

ఆరోజు తిన్నంత ఆకలిగా నికొలాయ్ యివ్గ్రాఫవిచ్ ఎన్నడూ భోజనం [illegible] భోజనాలయాక విరా ఒక కప్పు టీ తీసుకుని తనభర్త చదువుకునే గదిలోకి వెళ్లింది. భార్యాభర్తలిద్దరూ ఒకరినొకరు చూసుకుంటూనే పకపకా నవ్వుకున్నారు.

"ఎందుకు నవ్వుతున్నావు?" అన్నది, విరా.

"నువో?"

"నువు ముందు చెబితే, నేను తరవాత చెబుతాను."

[illegible] ఆలోచిస్తున్నాను. నువో?"

"నేనూ లిలాక్ పొద గురించే ఆలోచిస్తున్నాను. ఇకనుంచి నాకు లిలాక్ పూలంటే ఎక్కువ ఇష్టం."

మహారాజ యోగం

పాలంకి వెంకటరామచంద్రమూర్తి

1

అమ్మన్న సిద్ధాంతిగారు జానకిరామయ్య జాతకం తిలకిస్తూ, "అయ్యా, ఎన్నో జాతకాలు పరిశీలించాను కాని మీఅంత అదృష్ట జాతకం నేనెన్నడూ చూడలేదండీ!" అని మెచ్చుకున్నారు.

"మీ జననం హస్తానక్షత్రయుక్త ధనుర్లగ్నంలో జరిగింది. జనన కాల చంద్ర మహాదశా శేషం ౪ సంవత్సరాల ౨ నెలల ౧౨ దినాలు."

"చిత్తం."

"లగ్నాధిపతి గురుడున్నాడు చూడండి, అతడు చాలా ఉపకారి."

"చిత్తం."